

LIBER LEVITICI

VOCAVIT DOMINUS MOYSEN,
ET LOCUTUS EST EI

1. Quidquid obtuleris sacrificii, sale condies; nec auferes sal foederis Dei tui de sacrificio tuo (1). Una porro Virgo Maria Deo in sacrificium offerri potuit dicarique; nam una præ cæteris munda prorsus et semper anima et corpore fuit: sale proinde quod symbolum incorruptibilitatis est, ac fuit, erat in anima et corpore condienda quodammodo Virgo. Propterea semper integra mansit, sive cum in lucem edita fuit, contra serpentem antiquum de quavis labe peccati, sive cum supremum diem clausit, contra mortem de qualibet corruptione sepulcri.

Assumensque unguentum et sanguinem, qui erat in altari, aspersit super Aaron et vestimenta ejus (2). Quo Moyses consecrationem sacerdotis juxta Dei mandata confecit. Itidem Spiritus sanctus supervenit in Maria, et ei obumbravit, ut propemodum charitatis unguento consecraretur. Unde divus Epiphanius: « Virginem appello velut sacerdotem pariter et altare, quæ quidem mensam ferens, dedit nobis cælestem panem in remissionem peccatorum (3). » At, si nostra consecratio animum penitus attingat, ut specialius divino cultui mancipeamus; consecratio Virginis suum quasi corpus attigit, ut Deum de Deo ac Lumen de Lumine parere digne posset. Hæc autem consecratio quæ manere

(1) Levit. ii, 13.

(2) Levit. viii, 30.

(3) Serm. de Laud. Deip.

perpetuo debet, manere corruptione desineret?

*2. Omne sanctum non tanget (mulier gignens), nec ingredietur in Sanctuarium, donec impleantur dies purificationis suæ (4). Quid anagogico sensu hæc verba declarant? ingrediri non posse Sanctuarium cælestis Jerusalem corpus humanum, donec in consummatione sæculi, culpæ maculis sub terra defæcati, dies purificationis suæ complerentur. At memoratus textus Virginem Mariam nullatenus includit; quum propter corporis animique puritatem Theotocon esse meruerit: unde Virginis exceptione magis magisque roboratur Levitici comma, nec non veritas adsertæ theseos, corporea scilicet almæ Deiparentis Assumptio. Quod autem Moyses, de pueris legem ferens, pueroram ab ea Virginem exceptit, ex his eruitur: *Mulier si suscepto semine pepererit masculum, immunda erit* (ibidem). Non dixit generaliter: omnis mulier quæ pepererit, immunda erit; sed conditionem apposuit, *si suscepto semine pepererit*, quibus verbis excipere Mariam voluit, quæ non suscepto semine peperit. Unde si sola fuerit immunda gignens, sola pariter immunda fuit moriens, nulla siquidem corruptione tabescit.*

Item B. Virgo est tabernaculum unionis inter nos et Deum: *Ponam tabernaculum meum in medio vestri* (5). *Meum sanctitate, meum firmitate, meum fidelitate, meum amplitudine, meum largitate; in medio vestri, quia communis est. Et non abjicit vos*

(4) Levit. xii, 4.

(5) Levit. xxvi, 11 seqq.

*anima mea. Glossa: audeo et dico, quia anima Dei Christus est. Ac si dicat: non abjicit vos Filius meus; quemadmodum enim preces quæ de tabernaculo erumpabant, divinum poterant mulcere furorem; multo magis illæ quæ de hoc Virgineo extolluntur tabernaculo: meus quippe Filius aspiciens in eo beata ubera quæ suxit; manus quibus eum vestivit et aluit; brachia quæ illum amplexata tenerime sunt; os quod deosculatum suaviter est, beatumque ventrem qui eum portavit, tantam Matrem quæ semper orat pro nobis, exaudire compellitur. Unde biblicus locus ita pergit: *Ambulabo inter vos.* Glossa: gloriosus ego gloriosam contuens Matrem, quæ humanam naturam habet in cælis. *Et ero Deus vester, protegens, liberans, salvans, coronans. Vosque eritis populus meus,* me timendo ut Dominum, me amando ut Deum, me laudando ut Creatorem.*

LIBER NUMERI

DOMINUS LOCUTUS EST AD MOYSEN

*1. Moyses, nempe Christus, in die qua implevit tabernaculum (1), nempe Virginem, omni gratia replendo, cum Angelus ei dixit: Ave gratia plena (2). Et erexit illud. Glossa: cum gloriosa resurrexit, et cælica regna concendit. Unde pariter in cap. 9º legitur: *Die, qua erectum est tabernaculum, operuit illud nubes.* Quæ verba premens Albertus magnus, inquit: « Ipsi est etiam tabernaculum peccatorum, quod*

(1) Num. vii, 1.

(2) Luc. ii.

(3) Biblia Mariana, lib. Numeri, n. 2.

(4) Num. ix, 17.

*sanctificatum est ad aliorum emundationem: quod completum est ad pauperum ditationem: quod erectum est ad abjectorum exaltationem: sanctificatum in conceptione et nativitate: completum in Filii Dei incarnatione: erectum in ipsius gloria assumptione (3). » — *Elevata est nubes* (4), videlicet Maria. In hanc rem Albertus magnus: « *Elevata, inquam, in assumptione de tabernaculo fœderis, id est militante Ecclesia. Et recubuit nubes in solitudine Pharan.* Glossa: quod interpretatur onager, vel fertilitas. *Et moverunt castra filii Israel per turmas suas.* Nihil enim aliud restat, nisi eam sequi (5). »*

2. Item Virgo Deipara tamquam arca fœderis præcessit nos in cælum ad præparandum nobis locum. Arca fœderis Domini, nempe Maria, præcedebat eos (6), quod factum est in Assumptione, ait Albertus magnus (7).

Filiis Israel castrametati contra Arnon (8). Glossa: id est contra maledictionem. *Et ex hoc loco apparuit puteus, scilicet per nativitatem Maria.* Super quo locutus est Dominus ad Moysen: *Congrega populum, et dabo ei aquam.* Tunc cecinit Israel carmen istud: *Ascendat puteus:* Quæ postrema verba sic magnus idem Albertus interpretatur: « Id est Maria per nativitatem in mundo apparet, vel per Assumptionem in cælum gratiarum profluviis nos profundendo (9). »

3. Virginem Mariam micantissima stella quam fatidico ore pandidit Baalamus, formose præsignavit: Videbo

(5) Eod. cit. loc. 7.

(6) Num. x, 33.

(7) Ibid.

(8) Num. xxi, 13 seqq.

(9) Ibid.

eum, sed non modo, intuebor illum, sed non prope. Orietur stella ex Jacob, et consurget virga de Israel (1). Quibus, quæ apud Matthæum leguntur, apprime consonare videntur: *Vidimus stellam ejus in Oriente, et venimus adorare eum* (2). His consociatur Ecclesia, quæ sanctam Virginem vel stellam maris in hymno, vel stellam matutinam in Litanis lauretanis appellat. Unde divus Anastasius Sinaita: « Sed ea, » inquit, « quidem fabulosa et falso sunt appellata, in firmamento autem Ecclesiæ spiritualiter et semper lucent. Habet enim stellam Ecclesia luminosam, nempe sanctam Virginem (3). » Et in rem nostram magnus Albertus loquitur: « In qua (stella) consideratur incorruptio, quia cunctis corporibus citra lunam subiacentibus corruptioni, sola natura stellarum, mundo manente, non potest corrupti. Merito igitur in materia nostræ stellæ Virgo Maria consideratur incorrupta, de qua materialiter natus est secundum carnem Christus, cuius animam Deus non dereliquit in inferno, nec dedit Sanctum suum videre corruptionem. Quæ etiam secundum carnem penitus expers corruptionis fideliter est credenda, quæ incorrupta virginitate de se genuit eum, qui omnis incorruptionis est causa, ut sicut stellæ quælibet incorruptibiles de natura, ita ipsa sit incorruptibilis de gratia. Sine corruptione etiam putredinis et incinerationis in corpore creditur de mundo assumpta (4). » Virginem præterea corpus, hæc lucidissima stella, radium

æternum generavit. Stella vero, cum antegreditur solem, lucifer vocatur; cum subsequitur illum, hesperus. Sic Deiparæ corpus simul erat lucifer et hesperus. Ut luciferante incarnationem Solem justitiæ Christum præcessit, ut hesperus suum in cœlos ascensum subsecutum est in Assumptione.

Conceptus itaque biblicus eam de qua loquimur, Ecclesiæ catholicæ veritatem amplectitur, adeo tamen ut eam oblique Spiritus sanctus in sacris Bibliis declaraverit.

LIBER DEUTERONOMII

HÆC SUNT VERBA

QUÆ LOCUTUS EST MOYES

1. Populus judaicus cum exiret de terra Ægypti, per viam deserti habuit columnam nubis in die, et columnam ignis in nocte. Qui (Deus) præcessit vos in via, et metatus est locum in quo tentoria figere deberetis: nocte ostendens vobis iter per ignem, et die per columnam nubis (5). Quid per ignem nisi Christus qui vocatur *ignis consumens, lucerna lucens in caliginoso loco?* quid per nubem nisi Virgo Maria, de qua æternus ros pluit, ut tota tellus irrorata conspiceretur? Hæc autem nubes in itinere totius deserti versabatur in aere, ad significandum, Virginem Mariam per totum nostræ vitæ desertum (desertum enim juxtaexegetas omnes totum nostræ vitæ curriculum præsignavit, ut terra Chanaan cælestem patriam) cum eo corpore quo divinum rorem peperit, in aere, nempe cælo perpetua beatitudine fruituram.

Nos autem hanc nubem sequimur, hanc Virginem imitamur, ut et nos aliquando vestiti duplicitibus promissæ terræ muneribus frueremur. Quisquis in deserto hujus mundi hanc nubem sequitur, hanc Virginem imitatur, ei tamquam ramus inseritur, et vitam ab ea recipit. Sicut enim ramus arbori insertus vitam ab arbore recipit, pullulat, flores et postea fructus producit; ita qui Virgini per virtutum imitationem insertus est, a Virgine vitam accipit, et fructus bonorum operum producit. Hinc factum putarim quod ad Virginem illius prisci ævi christiani undique confluenter, ut Lucius Dexter (1) memorat: ut vivam scilicet eam virtutum imaginem, speculum et exemplar intuerentur, et ejus vitam probosque mores addiscerent, et moribus exprimerent.

2. Tres civitates separabis tibi in medio terræ... ut habeat e vicino, qui propter homicidium profugus est, quo possit evadere (2). Civitas refugii est B. Virgo Maria, ad quam confugientes peccatores nedum ab hominum sævitia, sed etiam a divinæ justitiae furore se subducunt. Apud Damascenum ipsa Deipara de se loquitur: « Ego civitas refugii ad me confugientibus (3). » Huic Richardus concinit: « Peccator debet ad eam confugere, quia ipsa est civitas refugii (4). » Ecqua tamen ratione civitas refugii nuncupatur et est? quia sua caro genuit Eum qui venit in hunc mundum querere ac salvum facere quod perierat. Non potest reus in tantæ miseri-

PARS SECUNDA

cordiæ loco damnari. Sed ubi hæc civitas refugii, hoc Deiparæ corpus invenitur? non in terra Ægypti, in umbra mortis, in tumulo; sed in terra Chanaan, in luce beatitudinis, in cælo.

De illis civitatibus refugii ex hebreorum monumentis hæc tradit Oleaster: « Viæ quæ ad eas ducebant, complanatae erant, ut nullum esset obstaculum quod homicidam in via impeditret (5). » Ad eumdem pene modum in via quæ ad Virginem tamquam ad urbem refugii ducit, nullum reperitur offendiculum; nihil enim austерum est in ea, nihil terribile, tota suavis est, tota mellita. Sua te brachia complectuntur, sua te lumina benigne contuentur, tua sua ora materne deosculantur. — Pergit Oleaster: « In bivio aut trivio stipes erat erectus, in quo scriptum erat, *Miklat*, ut fugientem dirigeret in eam viam, quæ ad refugii ducebat civitatem. » Ad eumdem modum currentibus ad Virginem occurunt tot signa, tot miracula, tot tabellæ, tot votiva dona in templis et altaribus appensa, quæ liquido monstrant, Virginem, quoad animam et corpus assumptam, civitatem refugii proprie vereque nuncupari.

3. Aedificabis altare Domino in monte Hebal. Glossa: quod voraginem significat, de lapidibus quos ferrum non tetigit (6), ferrum nempe peccati, ferrum nempe sepulcralis corruptionis. Sed quis est hic inter mortales homines, et laudabimus eum (7), nisi

(1) Num. xxiv, 17.

(2) Matth. ii, 2.

(3) Anagogiarum Contemplationum in Hexam.

(4) Lib. iv Theolog.

(5) Deut. i, 33.

(1) In suo Chronico, ann. Christi 35, num. 5.

(2) Deut. xix, 2 et 3.

(3) Serm. de Dormit. Deip.

(4) Lib. 2, p. 3.

(5) In cap. xxxv Num.

(6) Deut. xxvii, 5.

(7) Eccl. xxxi.

sola Virgo Dei Parens, quam nec peccati fuligo tetigit, nec sepulcri tenuit perhorrenda caligo? — *Et sepelivit eum* (Moysen) *in valle terræ Moab contra Phogor: et non cognovit homo sepulcrum ejus usque in præsentem diem* (1). Ex hac sententia plures gravis notæ theologi concludunt, Moysis corpus in cælum fuisse sublimatum. Sed immerito: illud Deus celavit, ne fortassis hebrei latræ cultu venerarentur. Id autem divina factum est providentia, ut corpoream Deiparentis Assumptionem præsignaret. In prima siquidem hujuscet lucubrationis parte theologorum auctoritate fulti demonstravimus, Virginem corpus, ex eo quod nuspam reperiatur in terris, in cælo absque ulla dubitatione reperiri.

In universo proinde mosaico Pentateuco quam pulcre, quam nitide, quam luculenter natus et altus sit conceptus assumptæ Deiparæ sacer, cui libet consideranti, vel nobis tacentibus, primo intuitu patet.

LIBER JOSUE

ET FACTUM EST POST MORTEM MOYSIS

1. *Dixit Dominus ad Josue: Omnem locum, quem calcaverit vestigium pedis vestri, vobis tradam a deserto, et Libano, et usque ad fluvium magnum Euphraten* (2), quem ita vertit magnus Albertus: « id est Mariam (3). » Unde nos: Deipara Virgo, tamquam magnus Euphrates, quum sacro corpore magnum illud infinitarum perfectionum pelagus, natura mirante,

(1) Deut. xxxiv, 6. (2) Jos. i, 3 et 4.

(3) Biblia Mariana, liber Josue, n. 1.

genuerit, eodem nunc sacro corpore non terrestrem omnino pessum datum, sed cælestem quavis æterni dulcoris arbore consitum paradisum alluit, et se dulciter exonerat in mare sine oris, in mare sine fluctibus, in mare cujuscumque voluptatis, in Deum.

2. *Dixitque Josue, nempe Christus, ad filios Israel... Ecce arca fæderis Domini omnis terræ antecedet* (4), nempe nos in cælum corporaliter ascendendo, locum præparando, pro nobis advocando, nos ad se trahendo per Jordanem. — Per arcam ostendit Deus fortitudinem suam: nam, cum arca Jordanem intrasset, portantibus eam Levitis, continuo aquæ Jordanis conversæ sunt retrorsum (5). Item, cum arca septies civitatem Jericho circuisset, illico muri corruerunt (6). Hinc arca fortitudinis dicebatur: *Surge, Domine, in requiem tuam tu et arca sanctificationis tuæ* (7), et in hebreico codice reperimus: *tu et arca fortitudinis tuæ*. Arca porro vivens, arca nobilior et mirabilior, arca Deifera tantam non habuisset fortitudinem, ut retrorsum nigra flumina mortis suo angelico, ne dicam divino aspectu reverterentur? arca Dei viventis quæ legislatorem ipsum, per quem leges vim habent, et manna cælesti, vi cuius hebræorum manna ruerat, sola continuit, tanta caruisset fortitudine, ut, postquam hostes omnes devicit, ab hoste mortis et corruptionis opprobrio devicta maneret?

3. Item B. Virgo est clypeus defensionis quantum ad nos, et clypeus interfectionis quantum ad dæmones.

(4) Jos. iii, 9 et 11.

(5) Jos. iii, 13 seqq.

(6) Jos. vi, 12 seqq.

(7) Psalm. cxxxii, 8.

PARS SECUNDA

141

Dixit Dominus, scilicet Pater, ad Josue Christum Filium suum: Leva clypeum, nempe Mariam super omnem creaturam peccatorum defensatricem, dæmonum impugnatricem, qui in manu tua est, contra urbem Hai. Glossa: Hai interpretatur chaos vel habitaculum dæmonum qui in abyso regnant. Cumque elevasset clypeum (1), id est Mariam, in annuntiatione ipsam in Matrem assumendo, et in Assumptione secum in throno collocando. Confer Albertum magnum (2).

4. Pariter altare testimonii nostri Maria vocatur. *Dixerunt Filii Ruben et Gad: Extruamus altare, id est Mariam, infinitæ magnitudinis, in misericordia, in bonitate, in humilitate, in largitate, in testimonium liberationis, libertatis, et hæreditatis cælestis, ut juris nostri sit offerre holocausta, et victimas, et pacificas hostias, et ut non dicatur nobis: Non est vobis pars in Domino* (3). In hanc rem magnus Albertus: « Hoc altare extrectum est in conceptione, sanctificatum in utero, ædificatum in incarnatione, in assumptione (4). » En qualiter in sac. voluminibus, divino Pneumate dictante, Mariana prærogativa delitescit.

LIBER JUDICUM

POST MORTEM JOSUE CONSULUERUNT FILII ISRAEL DOMINUM

1. Domina mundi, Mater Dei, et Regina cæli pugnatrix pro suis contra mundum, contra diabolum et pecca-

(1) Jos. viii, 18 et 19.

(2) Biblia Mariana, liber Josue, n. 5.

(3) Jos. xxii, 26 et 27.

(4) Biblia Mariana, liber Josue, n. 8.

tum. Unde significatur per Judam de quo dicitur: *Consuluerunt filii Israel Dominum; et merito, quia ipse dicit: Sine me nihil potestis facere* (5). — dicentes: *Quis ascendet, an aliquis angelorum, an aliquis sanctorum, ante nos debiles, inscos et imprudentes, contra Chananeum, id est mundum, diabolum et peccatum, et erit dux belli maximi, pertinacis, continui?* *Dixitque Dominus: Judas ascendet* (6), nempe Maria confitens; ascendit enim in nativitate mundo apprendo, in Assumptione, coram Patre cælesti ad eum interpellandum, semper pro nobis se primam offerendo. Ita magnus Albertus (7). Non erit abs re iterum atque iterum commonere, per Assumptionem intelligi gloriosissimam beatæ Virginis ad æthereas sedes cum anima et corpore translationem.

2. Item B. Virgo est mater liberationis, et jubilationis, et gaudii. Jahel uxor Heber Sisaram teterimum populi Dei hostem, clavo in ejus tempora desixo, interfecit, et ab ejus servitute populum liberavit (8). Beata quoque Virgo universos hostes, qui vel nostrum singulos vel Ecclesiam totam oppugnant, vincit, prosternit, fugat. Illa Jahel, nempe Virgo, super quam Sisara, nempe Dæmon, latus erat mortis imperium, gloria remansit, et ultimum hostem, videlicet mortem, suo conterens virgineo pede, assumpta gloriose fuit cum corpore vivo non ad gloriam temporalem, ut Jahel, sed ad gloriam immortalem, ut Christus. —

(5) Judic. i, 1 et 2.

(6) Isa. xv.

(7) Biblia Mariana, liber Judicum, n. 1.

(8) Judic. iv, 17 seqq.

Quieverunt semitæ. Glossa: eo quod occupata ab hostibus eram, et non audebam ascendere ad orationem in dominum Domini. *Cessaverunt fortes in Israel, donec Debora, nempe Maria, surgeret* (1), per nativitatem in mundo apparet, vel per Assumptionem in cælum sublimiter ascendendo. Hæc insedit magno Alberto mens (2).

3. Ipsa Virgo est vellus roris divini. *Dixitque Gedeon ad Deum: Ponam hoc vellus lance, id est Virginem sacram, in area, in judaica gente. Si ros totius orbis in solo vellere fuerit.* Glossa: id est in sola Maria; quod factum fuit in annuntiatione, quando in ea humanam Christus naturam assumpsit, et in ejus pariter Assumptione, quando ros divinæ bonitatis et potentiae in Virgineum corpus solummodo cecidit, ut illud viviscaret, et ad cælum gaudenter eveheret, et in omni terra siccitas: sciam, quod liberabis Israel (3), scilicet homines in die supremi judicii a corruptionis opprobrio.

LIBER RUTH

IN DIEBUS UNIUS JUDICIS

1. Beatissima Domina nuncupatur mater pulcritudinis. *Dicebantque mulieres, in adventu Noemi in Bethlehem, quod respicere potest duplēm adventum B. Virginis: alterum in mundum per nativitatem, alterum in cælum per Assumptionem: Hæc est illa Noemi* (4). Quæ vox pulcritudinem nativo sermone declarat. Unde beata Virgo Deipara vera Noemi fuit, quem vere tota pulcra fuerit, pulcra in a-

nima sine crimine, pulcra in corpore sine corruptione. — *Dixitque Ruth* (5), quæ juxta suum etymon interpretatur *videns, festinans, indeficiens.* Hujusce Ruth typum gerit B. Virgo Dei Genitrix. Nam in cælica domo æterni Booz est tum oculo mentis, tum oculo corporeo, videns: pariter est festinans, quia præ cæteris hominibus properavit in cælum cum anima et corpore seipsam attollere: nec non est indeficiens, quia nonnisi parvo temporis intervallo anima ejus se-juncta fuit a corpore. Postquam enim collegit in agro Dominico spicas merritorum atque virtutum, *reversa est in civitatem* (6), nempe cælestem Jerusalem.

2. Itidem B. Virgo est quæ se et nos vestivit et cooperuit et involvit pallio divinitatis, sicut dicitur de Christo in *Præfatione, ut nos divinitatis suæ tribueret esset participes.* Re quidem vera. *Dixit Ruth ad Booz, id est ad Deum: Ego sum Ruth ancilla tua, expande pallium tuum super famulam tuam, quia propinquus es.* Heic pallium etiam corpus quo anima tegitur, significare potest: dicitur *pallium tuum, quia corpus, hanc quasi vestem a Deo omnium Conditore recipimus.* Quare B. Virgo, domum æterni Booz ingrediens, corporis indumentum efflagitat, et habet. *Et ille: Benedicta, inquit, es a Domino, filia. Noli metuere, sed quicquid dixeris mihi, faciam tibi. Scit enim omnis populus qui habitat intra portas urbis meæ, mulierem te esse virtutis* (7).

(3) Judic. vi, 36 et 37.

(4) Ruth i, 19.

(5) Ruth ii, 2.

(6) Ruth ii, 18.

(7) Ruth iii, 9 seqq.

LIBER REGUM I.

FUIT VIR UNUS
DE RAMATHAIM-SOPHIM

1. Potest B. Virgo Dei firmitudo nuncupari. Etenim cum arca capta fuisse a Philisthæis, et posita in templo idoli Dagon, mane sequenti repertus est Dagon jacens pronus in terra coram arca, et quocumque circumferretur arca a Philisthæis, interficiebat innumeros homines. *Tuleruntque Philisthium arcam Dei, et intulerunt eam in templum Dagon, et statuerunt eam juxta Dagon. Cumque surrexisissent diluculo Azotii altera die, ecce Dagon jacebat pronus in terra ante arcam Domini: et tulerunt Dagon, et restituerunt eum in locum suum. Rursumque mane die altera consurgentem, invenerunt Dagon jacentem super faciem suam in terra coram arca Domini: caput autem Dagon, et duæ palmæ manuum ejus abscissæ erant super limen* (1). Quid per arcam nisi Maria Deiparens? quid per Dagon nisi serpens antiquus? Bis arca Dagon corrue ac destruere fecit: bis Virgo Maria serpentem antiquum inconcussa planta contrivit. Semel, cum iste candidam illius animam oculis ardens sinuosaque volumina torquens lingua trisulca mordere cucurrit. At sibilare potuit, mordere non potuit. Iterum,

(1) I. Reg. v, 2 seqq.

(2) I. Reg. vi, 19. — Hac in re versionem Vulgatam minime plerique sequuntur, ita, ut legere malint: *De quinquaginta hominum millibus, qui mirabilis rei novitate pellecti eo pervenerant, percussit Dominus septuaginta, qui curiosus Arcam conspiceret ausi fuerant.* Quam sententiam Auctor Quest. Hebr. in I. Reg. Lyranus, Abulensis, Dionysius,

cum lethifer ille coluber, ore minax plenusque veneno insidiata est impoluto magnæ Mulieris calcaneo, ut hæc demortua suo mortis teterrimo subjaceret imperio. Ast furere potuit, subjacere non potuit. Bis iste draco sive Dagon in Arcam Domini suam voluit exercere ditionem; bis horrende contritus corrue visus est coram illa provolutus. Arca vero Domini neque corruit in culpam per Immaculatum Conceptum, neque descendit in corruptionem, ex mortuis gloria resurgens.

2. Percussit autem (Deus) de viris Bethsamitibus, eo quod vidissent arcam Domini: et percussit de populo septuaginta viros et quinquaginta milia plebis (2). Cur Deus tantam cladem intulit? Ratio patet: quia, quum Bethsamitæ arcam Domini denudatam aspicerint, quidpiam sacri Philisthijm poterant auferre vel temnere, ut hebraicus textus videtur innuere (3); aut quia curiose vel minus reverenter denudatam aspicerant arcam: quippe levitæ qui vasa sacra et ipsam arcam gestabant, poena mortis a Deo prohibiti sunt denudatam arcam conspicerem (4). Porro, si Deus arce honorat magna solertia cura consuluit, ipsummet Deum diligentius atque solertius arce viventis honori consoluisse fatendum est. Unde minime pateretur, ut novi Philisthium, gentiles

Carthusianus, Bochartus, Clericus, Clarius, Josephus lib. vi Antiq., cap. 2, aliisque sectantur. Nec ab eo sensu textus hebraicus abhorret, una dumtaxat adjecta littera, quæ facile amanuensium errante oculo manuque poterat omitti.

(3) Ita Pagninus, Mariana, Gordonus, aliique plures opinantur exegetae.

(4) Num. iv, 20 et alibi passim.

ac liberi cogitatores, ut novi Bethsamitanæ, ingruentium hæresein propagnatores Virgineum corpus, deiferam hanc arcam, vel superbe temnerent, vel curiose conspicerent. Quam ob rem oportuit, ut illud ad cælum divinitus assumeretur. Immo, si Deus passus nullimode sit, ut homines lignæ arcæ parum honoris afferent; dehinc pateretur, ut viventem arcam, cuius illa typum gessit, vermes arroderent, sordida putredo macularet, horrenda caligo premeret? Non est igitur dubitandum, quin Jehova mirabilem hanc arcam de populo Philistæorum atque Bethsamitarum ad populum cælestis Cariath-jarim evexerit atque transtulerit. Venerunt ergo viri Cariath-jarim, et reduxerunt arcam Domini, et intulerunt eam in domum Abinadab in Gabaa: Eleazarum autem filium ejus sanctificaverunt, ut custodiret arcam Domini (1).

3. Et ait David ad Abigail...: Vade pacifice in domum tuam: ecce audivi vocem tuam. Sed quam vocem? vocem miserationis pro peccatoribus, vocem conservationis pro justis, vocem fidelitatis pro serviis exhibitis remunerandis. Et honoravi faciem tuam (2); quæ verba magnus Albertus interpretatur: « In conceptione te sanctificando, in nativitate tua mundum per te illuminando, in incarnatione mea te in matrem præ omnibus eligendo, et in assumptione tua te ultra omnes choros angelorum in mea dextera collocando (3). »

(1) I. Reg. vii, 1.

(2) I. Reg. xxv, 32 et 35.

(3) Biblia Mariana, liber Regum I, n. 5.

(4) Chrysostomus, postquam asseruit, ab initio mundi Deum per seipsum hominibus fuisse locu-

Quare Spiritus sanctus in suis ad hebreum populum ferme litteris (4) corpoream Deiparentis Assumptionem quam pulcre suaviterque præmonstrat.

LIBER REGUM II.

FACTUM EST
POSTQUAM MORTUUS EST SAUL

1. In hoc sac. libro non minus luculenter eadem nostra veritas patet. Postquam autem venerunt ad aream Nachon, extendit Oza manum ad arcam Dei, et tenuit eam: quoniam calcitrabant boves, et declinaverant eam. Iratusque est indignatione Dominus contra Ozam, et percussit eum super temeritate: qui mortuus est ibi juxta arcam Dei (5). Verum, si protinus Oza perierit, cum suam ad ligneam arcam manum extendit; tantam vero mors audaciam de promeret, tantaque virtute polleret, ut eam arcam, sæculorum pulcritudinem, utriusque mundi suave delitum, penes quam angelica et seraphica celsitudo trementi genu curvabantur, in obscuro tumulo tangere corruptionis manu valuerit? Id affirmare non audeo, sicut dicere pertimesco.

2. Abiit ergo David, nempe Christus, et adduxit arcam Dei, hoc est Mariam, de domo Obededom, scilicet in Assumptione, in civitatem David, id est in cælum empyreum, cum gaudio (6). Sic divus Antoninus ad hæc verba Regum: « Arca ista est beatam, subdit: « Iis, qui posterioribus degunt temporibus, quasi longe absentibus litteras mittit (nempe sacras Scripturas), conciliaturus sibi universam hominum naturam. » (Homil. 2 in Genes.).

(5) II. Reg. vi, 6 et 7. (6) II. Reg. vi, 12.

Maria, quam David, id est Dominus Jesus reduxit in Jerusalem, associatus cum ingenti gaudio, idest cum septem differentiis beatorum... credendum est festive genitrici Dei obviam cælestium advenisse militiam, eamque ingenti lumine circumfusisse, et ad thronum eam cum laudibus et canticis perduxisse, cælestemque Jerusalem tunc ineffabili lætitia exultasse. » Et benedixit David, nempe Christus, populo, reis peccata dimittens, aridis gratiam infundens, et justis gloriam promittens. Unde magnus Albertus memorata verba premens: « Sancta Theotocos, Virgo et Mater Dei honoratur a Deo in gloriosa assumptione sua in hoc quod propter honorem ejus Dominus peccata reis dimittit, gratiam aridis infundit, et justis gloriam promittit (1). »

3. Item assumpta Virgo est Mater revocationis peccatorum de regione longinqua. Unde significatur per mulierem Thecuiten, quæ davidicam regiam introgrediens, dixit ad David: Quærunt extingue scintillam quæ relicta est.... Et dixit David: Vivit Dominus, quia non cadet de capillis filii tui super terram (2). Et sic revocatus est Absalon. Unde ven. Beda presbyter: « Hodie, » inquit, « fratres charissimi, celebрамus festivitatem sanctæ Mariæ Dei Genitricis, quæ hodie translata est in cælum de mundo, ut pro nobis oret Filium, quia mundus deletus esset, nisi per preces Mariæ sustineretur (3). »

(1) Biblia Mariana, liber Regum II, n. 1.

(2) II. Reg. xiv, 7 et 11.

(3) Serm. de Sancta Maria.

LIBER REGUM III.

REX DAVID SENUERAT

HABEBATQUE ÆTATIS PLURIMOS DIES

1. Enucleatus adhuc in hoc libro veritas Assumptionis habetur. Dixerunt ergo ei (David) servi sui; id est sancti Patres: Quæramus in omni terra creaturam rationalem quæ sub caelo est, domino nostro regi adolescentulam virginem, dignam quæ stet coram rege, et foveat eum, dormiatque in sinu suo. Rex regum, et foveat eum per incarnationem in gremio ventris sui, dormiatque in sinu suo apud mundissimam mundissimum, in creatura Creator, in filia Pater, in ancilla Dominus. Quæramus Virginem sapientissimam, quæ ad cælestem aulam mirabiliter assumpta ipsum Deum dulcibus materni corporis signis ad liberationem et miserationem inflammet: habetur enim ibi: et calefaciat dominum nostrum regem. Et invenerunt adolescentulam speciosam in omnibus finibus Israel, Abisag Sunamitidem (4), id est Mariam. Hanc omnes eligamus, secundum illud poetæ:

Elige, cui dicas: Tu mihi sola places. Sulamitidis juxta textum hebraicum (vox quæ vertitur in Sunamitidem per enallagen, quum l in n mutetur) dicitur juxta Pagninum quasi Jerusalemis; et quemadmodum Jerusalem dicebatur Salem, ita Sulamitis est idem ac civis Salem, quod interpretatur habitans in pace. Virgo Maria, cuius illa figurativam gerebat ima-

(4) III. Reg. i, 2-3.